Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 12 februarie 2016
(OR. en)

5685/1/16
REV 1

EDUC 15
SOC 44
EMPL 28
JEUN 12
ECOFIN 61

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	5544/16 EDUC 12 SOC 36 EMPL 26 JEUN 9 ECOFIN 45 + COR 1
Subiect:	Proiect de rezoluție a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea dezvoltării socioeconomice și a incluziunii în UE prin educație: contribuția educației și formării profesionale la semestrul european 2016

Pe parcursul mai multor reuniuni, Comitetul pentru educație a elaborat textul sus-menționat în vederea adoptării acestuia în cadrul reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 24 februarie 2016.

Textul întrunește în prezent acordul larg al tuturor delegațiilor.

Prin urmare, Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să înainteze textul Consiliului în vederea adoptării și publicării sale ulterioare în Jurnalul Oficial.

ANEXĂ

Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 24 februarie 2016 privind promovarea dezvoltării socioeconomice și a incluziunii în UE prin educație: contribuția educației și formării profesionale la semestrul european 2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE, REUNIȚI ÎN CADRUL CONSILIULUI,

LUÂND ÎN CONSIDERARE

– Analiza anuală a creșterii a Comisiei Europene pentru 2016: Consolidarea redresării și stimularea convergenței[1];

– Monitorul educației și formării 2015[2], elaborat de Comisia Europeană;

– Raportul comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) – Noi priorități pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale[3];

1 14270/15.
2 ISBN 978-92-79-50621-5.
3 JO C 417, 15.12.2015, p. 25-35.

CONSIDERĂ CĂ

Europa se confruntă cu provocări societale multiple și simultane.

Deși, în ansamblu, economia Uniunii Europene cunoaște o redresare moderată, impactul crizei financiare și economice asupra societăților noastre persistă. Decalajele dintre statele membre și din cadrul acestora continuă să crească, ducând la dezechilibre pe termen lung. În multe țări, șomajul în rândul tinerilor este în continuare alarmant de ridicat, iar nivelurile de instruire insuficiente.

Actuala criză a refugiaților supune societățile noastre și sistemele noastre educaționale la provocări considerabile. Este datoria noastră comună să creăm un mediu în care talentele fiecăruia să se dezvolte, indiferent de proveniență sau de origine.

În același timp, societățile noastre se confruntă cu amenințări cauzate de o radicalizare din ce în ce mai puternică, care, în anumite cazuri, a dus la violență și terorism. Aceasta subliniază și mai mult rolurile importante pe care educația și formarea profesionalăle joacă în ceea ce privește promovarea incluziunii, cetățenia activă și valorile fundamentale comune, astfel cum figurează în Declarația de la Paris din martie 2015.[4]

Aceste provocări-cheie sunt comune și au implicații importante pentru politica din domeniul educației. Pentru realizarea unei redresări economice durabile și pentru reducerea discrepanțelor și a dezechilibrelor, este nevoie de un răspuns în care statele membre să acționeze împreună cu instituțiile UE și în colaborare cu alte organizații internaționale, precum OCDE, Consiliul Europei și UNESCO[5].

---

[4] Declarația privind promovarea cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării prin educație, Paris, 17 martie 2015.

[5] În special, obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 4 al ONU, care se referă la educație și învățare pe tot parcursul vieții [Rezoluția ONU 70/1 „Transformarea lumii în care trăim: agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă”].

RECUNOSC CĂ

Înzestrarea oamenilor cu aptitudini, competențe și cunoștințe relevante impulsionează inovarea și creșterea economică și promovează bunăstarea și împlinirea personală. Acesta este cel mai bun mijloc de a împiedica persoanele să devină șomeri, reducând astfel riscul de sărăcie și de excluziune socială.[6]

Din păcate, în tranziția de la educație la piața forței de muncă, persistă lacune și necorelări considerabile în materie de competențe, economiile europene putând fi, prin urmare, împiedicate de lipsa de lucrători calificați în mod corespunzător, ceea ce, la rândul său, le reduce potențialul de creștere[7]. Cu toate acestea, la fel de regretabil este faptul că mulți lucrători cu înaltă calificare pot ajunge să ocupe locuri de muncă în care talentele le sunt subutilizate și care le-ar putea reduce potențialul individual de creștere.[8]

Educația și formarea profesională au o contribuție importantă la asigurarea unei societăți bazate pe coeziune, precum și a unei piețe a forței de muncă care funcționează corect. Educația și formarea profesională ar trebui să asigure condiții echitabile pentru toți și să servească drept vector puternic pentru integrarea socială și economică a grupurilor dezavantajate prin acceptarea diversității sub toate formele sale. De asemenea, educația și formarea profesională dețin un rol-cheie în dezvoltarea potențialului fiecărei persoane și în stimularea capacității de a gândi critic și de a practica un raționament echitabil și independent, în special - dar nu exclusiv - în contextul platformelor de comunicare socială.

---

6 Analiza anuală a creșterii pentru 2016 [14270/15, pagina 8].

7 39 % din întreprinderi au raportat dificultăți în a găsi personal cu competențele necesare – [Al treilea sondaj european în rândul întreprinderilor, Eurofound (2013)].

8 Ancheta europeană privind competențele și locurile de muncă pentru 2014 a Cedefop.

Cu toate că sistemele educaționale funcționează bine din multe puncte de vedere și contribuie în mod substanțial la potențialul de creștere al Europei și la asigurarea unor societăți deschise și democratice, persistă unele deficiențe semnificative. Deosebit de îngrijorător este numărul considerabil de cursanți care nu reușesc să atingă standardele minime în educație, așa cum reiese din ultimele cifre cu privire la ratele de părăsire timpurie a școlii[9] și la nivelurile competențelor de bază.[10] Statutul socioeconomic, proveniența din familii de migranți și genul sunt în continuare factori determinanți importanți ai performanței educaționale[11], restrângând astfel efectul emancipator[12] pe care educația și formarea profesională ar trebui să-l aibă.

ÎN CONSECINȚĂ, TRANSMIT Consiliului European din martie 2016 următoarea contribuție în domeniul educației și formării profesionale:

1. Educația și formarea profesională ar trebui să fie un element-cheie în cadrul unei abordări cuprinzătoare care vizează promovarea dezvoltării socioeconomice și a incluziunii. Acest lucru necesită reforme specifice ale sistemelor educaționale, în vederea îmbunătățirii performanțelor acestora din punctul de vedere al rezultatelor învățării ca parte a eforturilor generale necesare pentru a relansa ocuparea forței de muncă și creșterea durabilă. Întrucât sunt favorabile creșterii economice și sprijină atât redresarea pe termen scurt, cât și creșterea economică pe termen lung, investițiile în educație și formare profesională ar trebui să aibă un caracter prioritar la nivel regional, național și la nivelul UE. Aceasta nu trebuie să însemne în toate cazurile o mărire a bugetelor, ci poate, în schimb, să reprezinte o mai bună direcționare a cheltuielilor și asigurarea stimulentelor corecte pentru îmbunătățirea calității.

---

9 Monitorul educației și formării profesionale 2015, partea 2. În 2014, persoanele care au părăsit timpuriu școala în UE reprezentau 11,1 % din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, adică peste obiectivul de 10 % al Strategiei Europa 2020.

10 Monitorul educației și formării profesionale 2015, punctul 1.1. Potrivit celui mai recent sondaj PISA al OCDE (2012), în UE proporția rezultatelor slabe la lectură se ridică la 17,8 %, pentru matematică la 22,1 % și pentru știință la 16,6 %, adică peste valoarea de referință ET 2020 de 15 %.

11 Monitorul educației și formării profesionale 2015, punctul 1.1.

12 Și anume, înzestrarea unei persoane cu competențele necesare pentru a depăși restricțiile sau limitările cu care s-ar putea confrunta ca urmare a istoricului său personal sau a mediului socioeconomic din care provine.

2. Dezvoltarea aptitudinilor, competențelor și cunoștințelor dintr-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții este esențială pentru o piață a forței de muncă cu o bună funcționare, în care talentele individuale să se poată dezvolta. Trebuie să se găsească metode pentru a pregăti tinerii pentru cerințele în permanentă schimbare de pe piața forței de muncă, asigurând în același timp, în permanență, actualizarea și îmbunătățirea competențelor celor aflați deja pe piața forței de muncă. Necorelarea competenţelor şi lacunele în materie de competenţe ar trebui să fie abordate în mod prioritar atât de sectorul educației, cât și de cel al ocupării forței de muncă. Aceasta înseamnă, printre altele, că trebuie pus un accent sporit pe dezvoltarea competențelor transversale[13] și că ar trebui promovate învățarea bazată pe muncă, anticiparea viitoarelor cerințe în materie de competențe și parteneriatele educație-mediu de afaceri.

   Importanța dezvoltării aptitudinilor și competențelor depășește cu mult piața forței de muncă. Este vorba de asemenea despre educarea cetățenilor pentru a deveni responsabili, capabili să joace un rol activ în societate și în viața democratică. Cele două obiective sunt complementare, deoarece aptitudinile și competențele necesare în societate sunt în multe feluri la fel de relevante la locul de muncă.

3. Reformele structurale care vizează modernizarea economiilor noastre ar trebui să fie continuate în vederea încurajării dezvoltării aptitudinilor, a competențelor și a cunoștințelor cetățenilor, cu scopul de a stimula inovarea și productivitatea, precum și de a promova incluziunea. Pe de altă parte, sistemele educaționale ar trebui să urmărească sporirea efectului emancipator, asigurând condiții echitabile pentru toți, indiferent de statutul socioeconomic, proveniența din familii de migranți sau gen. Aceasta înseamnă deschiderea sistemelor educaționale pentru a răspunde diversității din ce în ce mai mari a cursanților și stabilirea de legături cu toate părțile interesate relevante.

[13] Cum ar fi „a învăța să înveți”, soluționarea problemelor, competențele digitale și antreprenoriale, creativitatea și gândirea critică.

ȘI ÎȘI EXPRIMĂ URMĂTOARELE ANGAJAMENTE

1. Să coopereze în vederea promovării dezvoltării socioeconomice și a incluziunii în UE prin educație prin intermediul reformelor, al unor politici relevante și al unor investiții cu obiective precise. Ar trebui să se identifice și să se disemineze politicile care s-au dovedit a fi reușite și ar trebui să se acorde sprijin relevant pentru punerea lor în aplicare în alte țări care doresc să se inspire din acestea pentru a dezvolta politici sau reforme similare.

2. Să monitorizeze progresele înregistrate în vederea atingerii obiectivelor noastre comune în materie de educație și formare profesională și să continue schimbul de cunoștințe și de experiență, în special în cadrul domeniilor prioritare și al structurilor ET 2020 recent revizuite[14]. În acest sens, ar trebui să se asigure coerența cu obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020 și cu dispozițiile în materie de guvernanță ale semestrului european, respectând în același timp pe deplin principiul subsidiarității, autonomia instituțiilor de învățământ și libertatea pedagogică.

3. Să investească în mod adecvat în educație la toate nivelurile, stimulând în același timp atingerea unor niveluri de instruire mai înalte, identificarea și abordarea lacunelor în materie de competențe și a necorelărilor competențelor și consolidarea efectului emancipator al educației și formării profesionale. În acest scop, să utilizeze pe deplin oportunitățile oferite de instrumentele europene cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, Garanția pentru tineret, Fondul european pentru investiții strategice și programul Erasmus+.

[14] Inclusiv prin aspectele concrete convenite și grupurile de lucru recent instituite [a se vedea Raportul comun pentru 2015 adoptat la 23 noiembrie 2015 - JO C 417, 15.12.2015].

4. Să pună la dispoziția profesorilor, prin formarea inițială și dezvoltarea profesională continuă, instrumente și metode pedagogice adecvate și actualizate, concepute pentru a consolida dezvoltarea aptitudinilor și a competențelor și însușirea de cunoștințe. Deschiderea instituțiilor de învățământ către exterior ar trebui să facă parte integrantă din această abordare la toate nivelurile educației și formării profesionale. Pentru a realiza acest lucru, ar trebui încurajate parteneriatele naționale, regionale și locale, cu implicarea părților interesate relevante, precum partenerii sociali și reprezentanții sectorului tineretului, și având ca scop abordarea provocărilor specifice.

5. Să se adreseze în mod activ tinerilor cu perspective educaționale și de ocupare a forței de muncă scăzute, pe baza statutului lor socioeconomic, a proveniență din familii de migranți sau a genului, pentru a se asigura că nimeni nu este lăsat în urmă. Educația tinerilor în domeniul digital și media, precum și capacitatea acestora de a gândi critic ar trebui consolidate, împreună cu competențele lor sociale și cetățenești. Cadrele didactice și directorii unităților de învățământ ar trebui să aibă competența de a detecta și semnala primele semne ale dezangajării, în vederea îmbunătățirii nivelului de pregătire și a prevenirii părăsirii timpurii a școlii, a excluziunii sociale și a radicalizării violente.

INVITĂ COMISIA

1. Să continue să promoveze, în contextul programului de lucru Erasmus+ pentru 2017, orice inițiativă care răspunde provocărilor descrise în prezenta rezoluție, utilizând pe deplin oportunitățile oferite de programul existent. În plus, evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual oferă ocazia de a analiza modul în care aceste provocări pot fi sprijinite prin diferitele instrumente ale UEexistente, inclusiv programul Erasmus+, în modul cel mai eficient cu putință.

2. Să reafirme importanța educației și formării profesionale în orice inițiativă europeană post-2020 privind creșterea economică, locurile de muncă și sustenabilitatea, ținând seama și de inițiative mai ample precum obiectivele de dezvoltare pentru 2030 ale Organizației Națiunilor Unite. Acest lucru este deosebit de important în cazul educației, un domeniu caracterizat prin perspectiva sa pe termen lung.

3. Să prezinte, până la reuniunea Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din mai 2016, viitoarea sa propunere referitoare la o agendă nouă pentru competențe în Europa, sprijinind statele membre, care ar putea avea în vedere, printre altele, modalități de stimulare a dezvoltării competențelor și a însușirii de cunoștințe din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, cu referire în mod special la următoarele domenii:

   (a) atingerea unor niveluri de instruire mai înalte, recunoscând că finalizarea nivelului secundar superior sau a unuia echivalent tinde să fie considerată drept standard minim pentru asigurarea unei tranziții reușite de la școală la piața forței de muncă și obținerea accesului la învățarea continuă;

   (b) îmbunătățirea furnizării de competențe-cheie care sunt esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții, capacitatea de inserție profesională și participarea activă la viața socială și democratică;

   (c) consolidarea capacității Europei de a anticipa viitoarele cerințe în materie de competențe și combaterea lacunelor și a necorelării în materie de competențe, subliniind responsabilitatea comună a educației și muncii și pornind de la inițiativele din ambele sectoare;

   (d) promovarea îmbunătățirii transparenței și a utilizării aptitudinilor și calificărilor existente ale lucrătorilor și ale cursanților mobili din UE;

   (e) reînnoirea procesului de modernizare a învățământului superior din Europa, inclusiv prin:

      - consolidarea calității și relevanței în dezvoltarea și punerea în aplicare a programei școlare;
      - încurajarea rolului instituțiilor de învățământ superior de inovatori regionali;
      - îmbunătățirea legăturilor dintre funcțiile de educare și de cercetare ale instituțiilor de învățământ superior;
      - formularea unui răspuns la impactul învățământului superior deschis și online;
      - abordarea rolului civic al instituțiilor de învățământ superior în implicarea acestora în cadrul comunității;
      - garantarea faptului că toți cei care au potențialul de a reuși în învățământul superior ar trebui să aibă posibilitatea să facă acest lucru, indiferent de circumstanțele în care se află.

4. Să sprijine statele membre în consolidarea rolului pe care educația și formarea profesională îl joacă în promovarea cetățeniei active și a valorilor fundamentale, ca urmare a Declarației de la Paris[15]. În acest context, să asigure sinergia și cooperarea cu Consiliul Europei în domeniul cetățeniei democratice.

---

[15] Declarația privind promovarea cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării prin educație, Paris, 17 martie 2015.